

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAME ȘCOLARE PENTRU CLASA A X-A

CICLUL INFERIOR AL LICEULUI

LIMBA GREACĂ

(CURRICULUM DIFERENȚIAT)

Filiera Vocațională, Profil Teologic Ortodox

Aprobat prin ordin al ministrului

Nr. 4598 / 31.08.2004

București, 2004

NOTĂ DE PREZENTARE

Studiul limbii și civilizației vechi grecești urmărește un scop multiplu întrucât oferă informații despre lumea antică, explică evoluția societății până în contemporaneitate, este o complinire binevenită a științelor analitice, îmbogățind percepția estetică a elevilor. Așadar studierea limbii vechi grecești prezintă următoarele tipuri de finalități: informativ, formativ, analitic, estetic:

informativ

înlesnirea înțelegerii lumii antice: din această perspectivă, limba greacă veche este complementară istoriei, arheologiei, epigrafiei și filozofiei;

formativ

realizarea unei percepții globale asupra fundamentului culturii și civilizației moderne și contemporane: din această perspectivă studiul limbii vechi grecești întregeste domeniul științelor socio-umane;

analitic

exercițiul gândirii analitice: sub acest aspect studiul limbii și civilizației vechi grecești vine în sprijinul științelor fundamentale de tipul matematicii, logicii și lingvisticii;

estetic

clarificarea evoluției literaturii și arhitecturii europene în structuri discursive, genuri literare și stiluri arhitectonice moderne și contemporane.

Prezentul curriculum își propune ca, pe parcursul liceului, să formeze competențe, valori și atitudini care se regăsesc în următoarele aspecte ale învățării vizate de practica didactică:

- ♦ perceperea structurii și a specificului limbii grecești;
- ♦ redarea corectă a nuanțelor limbii române, cunoscând temeinic etimologia cuvintelor;
- ♦ evoluția lor semantică și tehnicile de formare a acestora prin cunoașterea limbii grecești;
- ♦ îmbogățirea lexicului individual cu neologisme greco-latine;
- ♦ conștientizarea și asumarea valorilor spirituale, etice și estetice ale antichității greco-latine;
- ♦ sesizarea influenței culturii și civilizației grecești clasice asupra celei creștine și universale;
- ♦ familiarizarea cu folosirea dicționarului și a altor surse de informație.

Noutatea abordării constă în următoarele:

- ♦ ponderea sporită a lexicului, ca urmare a importanței acordate astăzi vocabularului neologic de origine greacă;
- ♦ studierea comparativă a morfologiei grecești și latinești;
- ♦ viziunea interdisciplinară a studierii culturii și civilizației grecești ca instrument de translație către celelalte obiecte de studiu din aria "Limbă și comunicare", cât și către celelalte arii curriculare;
- ♦ identificarea elementelor lexicale moștenite sau împrumutate în limbile moderne și, în particular, în limba română din limba greacă fie prin latină, fie prin slavă.

Structura programei este următoarea:

- ♦ Competențe generale
- ♦ Valori și atitudini
- ♦ Competențe specifice și conținuturi
- ♦ Sugestii metodologice.

Programa de limba greacă veche se adresează liceelor teologice, dar poate fi folosită și ca suport curricular în cadrul CDS pentru aria "Limbă și comunicare" la alte specializări.

COMPETENȚE GENERALE

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare
2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte
3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă
4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

VALORI ȘI ATITUDINI

- Descoperirea structurilor clasice din patrimoniul cultural european
- Conștientizarea rolului civilizației grecești în conturarea spiritualității răsăritene de inspirație bizantină
- Dezvoltarea gândirii analitice și critice prin stimularea curiozității intelectuale față de domenii înrudite
- Reflecția valorică asupra propriei persoane și asupra celorlalți prin raportarea la modele oferite de Sfânta Scriptură și de operele teologice ale Sfinților părinți de limbă greacă

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
1.1 Recunoașterea literelor, grupurilor de litere, spiritelor și accentelor specifice limbii grecești vechi, existente într-un text scris 1.2 Notarea în scris a unor litere, grupuri de litere, spirite și accente ale limbii grecești vechi 1.3 Identificarea și intonarea corectă a silabei 1.4 Anticiparea elementelor de conținut ale unui text pe baza titlului sau a unui stimul vizual 1.5 Identificarea sensului global într-un mesaj scris sau oral	<ul style="list-style-type: none"> • Pronunția. Sesizarea segmentului silabic accentuat • Prezentarea unor titluri de opere sau a unor ilustrații referitoare la anumite evenimente istorice, instituții, mentalități, mitologie etc. • Texte. Enunțuri orale

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte

Competențe specifice	Conținuturi
2.1 Descrierea coerentă oral sau în scris a unor activități cotidiene utilizând comparații 2.2 Prezentarea esențializată, în limba română, a unui text literar sau a unei ecranizări pe baza unui plan de idei dat	<ul style="list-style-type: none"> • Activități cotidiene publice sau private, obiceiuri, tradiții legate de sărbători, de educație, de familie etc. • Evenimente marcante ale istoriei grecești sau iudaice

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă

Competențe specifice	Conținuturi
3.1 Formularea de idei pe teme de interes în cadrul unei discuții, în mesaje de răspuns în limba română 3.2 Susținerea unui punct de vedere pe o temă specifică cu elemente de sprijin verbale sau figurative	<ul style="list-style-type: none"> • Dialogul. Conversația • Discuții privind tema dată sprijinite pe texte și imagini plastice

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
4.1 Distincția între temele verbale și nominale în funcție de radical, sufixe, infixes specifice respectivelor teme 4.2 Utilizarea dicționarului pentru traducerea unor texte scurte din limba greacă veche în limba română 4.3 Traducerea în limba română a unor texte scurte utilizând dicționarul	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza cuvintelor • Contexte de folosire a infinitivelor și a participiilor • Texte

SUGESTII METODOLOGICE

RECOMANDĂRI PRIVIND CONȚINUTURILE

- În selecția temelor și a textelor se va avea în vedere domeniul de specializare al elevilor. Se recomandă texte reprezentative din autori clasici (Xenophon, Aisopos etc.), texte religioase (din Noul Testament, din Sfinții Părinți), selectate astfel încât să prilejuiască achiziția cunoștințelor de bază.
- Întrucât parcursul disciplinei este preponderent de tip lingvistic, în abordarea didactică se va avea în vedere interferența activă între cunoașterea limbii și înțelegerea informației asupra modului de viață și valorilor spiritualității și culturii antice, pe care aceasta le vehiculează.
- Comisia națională de limbi clasice recomandă ca, pentru formarea și dezvoltarea competențelor specifice și a valorilor și atitudinilor prevăzute în programa școlară, să fie utilizate următoarele conținuturi:

CONȚINUTURI LINGVISTICE

Achizițiile lingvistice ale clasei a X-a se sprijină pe cele dobândite în clasa a IX-a, astfel încât devine necesară reluarea și consolidarea elementelor-cheie în comunicarea lingvistică (marcate mai jos cu mențiunea „consolidare”).

Substantivul:

clase de flexiune

- declinarea I, a II-a (simplă și contrasă, a III-a consonantică teme în -αντ-, -εντ- [*consolidare*])
- declinarea a III-a
- clasificarea temelor:
 - teme consonantice în -σ-;
 - teme vocalice -ι-; -υ-; în diftongul -ευ-.

Adjectivul:

adjectivele de clasa I [*consolidare*]

adjective de clasa a II-a și a III-a

gradele de comparație ale acestuia

adjectivele neregulate: μέγας, μέλας, πας, πολύς și ἥδύς

Pronumele:

pronumele personal de persoana I și a II-a; valoarea de pronume personal a pronumelui αυτός [*consolidare*]

αυτός: valorile demonstrative ale acestuia

pronume relative: ὅς, ἥ, ὃ

pronume demonstrative de apropiere: ὅδε, ἤδε, τόδε

Verbul:

indicativul și infinitivul activ al verbelor în -ω [*consolidare*]

verbul ”a fi” la indicativ (*reluare*)

verbele în -ω:- indicativul, infinitivul mediu și pasiv

participiul (prezent, viitor, aorist),

Sintaxa propoziției:

complementul comparativului și al superlativului

Sintaxa frazei:

completiva infinitivală

construcțiile participiale (participiala relativă și participiala absolută sau genitivul absolut)

- Procesul de învățare a noțiunilor gramaticale va cuprinde următorii pași:
 - distincția între diferitele teme (nominale sau verbale) și între diferitele subtipuri flexionare (declinări sau conjugări);
 - recunoașterea morfemelor specifice tipurilor și subtipurilor flexionare;
 - recunoașterea grupurilor desinențiale în funcție de tipurile flexionare.
- Se vor utiliza materiale didactice constând mai ales în ilustrații referitoare la personalități ale istoriei, literaturii și spiritualității grecești, la monumente arhitectonice, la opere de artă grecească veche, la alte segmente de civilizație și cultură elină.